

WIADOMOŚCI PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

ORGAN ZWIĄZKU PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

WARSZAWA, DNIA 1 CZERWCA 1936 ROKU

DN. 3 CZERWCA 1936 KRAJ NASZ UROCZYŚCIE OBCHODZI 10-CIOLECIE SPRAWOWANIA PREZYDENTURY RZECZYPOSPOLITEJ PRZEZ PROF. DR. IGNACEGO MOŚCICKIEGO.

W CHWILI TEJ, GDY CAŁE SPOŁECZEŃSTWO JEDNOCZY SIĘ W UCZUCIACH HOŁDU I CZCI DLA PANA PREZYDENTA, KIERUJĄCEGO OD LAT 10-CIU NAWĄ RZECZYPOSPOLITEJ, ZWIĄZEK PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO SKŁADA SWE SERDECZNE ŻYCZENIA

DALSZYCH DŁUGICH LAT PRACY DLA POTĘGI PAŃSTWA, POSTĘPU I DOBROBYTU KRAJU.

DŁUGICH LAT OSOBISTEGO SZCZĘŚCIA.

ZWIĄZEK PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO — CZUJĄC SIĘ DUMNY I SZCZĘŚLIWY, ŻE PRZEZ UMIŁOWANĄ CHEMIĘ JEST BLISKI OSOBIE PANA PREZYDENTA — SKŁADA WYRAZY PRAWDZIWEJ I SZCZEREJ MIŁOŚCI DLA PIERWSZEGO OBYWATELA RZECZYPOSPOLITEJ, ŚWIECĄCEGO PRZYKŁADEM PRACY I POŚWIĘCENIA DLA POLSKI.

25-LECIE TOMASZOWSKIEJ FABRYKI SZTUCZNEGO JEDWABIU

Dn. 21 maja 1936 r. odbył się w Tomaszowie Mazowieckim uroczysty obchód 25-lecia Tomaszowskiej Fabryki Sztucznego Jedwabiu — pierwszej w Polsce i największej wytwórni sztucznych włókien.

Specjalnymi wagonami przybyli z Warszawy do Tomaszowa przedstawiciele Rządu z pp. Vice-Ministrem Przemysłu i Handlu M. Sokołowskim, Vice-Ministrem Skarbu F. Świtalskim, Wojewodą Łódzkim Hauke-Nowakiem na czele; przedstawiciele organizacji gospodarczych, samorządu gospodarczego, prasy; ambasador angielski, poseł belgijski i inni.

Uroczystość rozpoczęła się odprawieniem uroczystej Mszy Św., celebrowanej przez J. E. Biskupa łódzkiego, ks. Jasińskiego, który wygłosił kazanie, cechujące się zarówno głęboką treścią, jak znakomitą formą.

Po nabożeństwie zgromadzeni przeszli na trybunę, a prezes Tomaszowskiej Fabryki Sztucznego Jedwabiu, inż. Feliks Wiślicki, wygłosił przemówienie powitalne, przyczem szczególną uwagę zwrócił na zespołowość pracy w fabryce i twórcze wysiłki Dyrekcji, inżynierów, urzędników i robotników. W imieniu Rządu złożył powinszowanie z okazji jubileuszu i życzenia dalszego pomyślnego rozwoju Vice-Minister Przemysłu i Handlu, p. M. Sokołowski, i udekorował Krzyżami Zasługi najstarszych

i najzasłużeńszych pracowników Tomaszowskiej Fabryki, z prezesem F. Wiślickim na czele.

Zorganizowani w miejscowych związkach i stowarzyszeniach robotnicy Tomaszowskiej Fabryki przedfilowali przed zgromadzonymi: dzieci z przedszkola, zespoły gimnastyczne męskie i kobiece, oddziały przysposobienia wojskowego i Związku Rezerwistów, oddziały Czerwonego Krzyża, straży ogniowej, rowerzystów, drużyny L. O. P. P. w odzieży przeciwgazowej i t. d. — pod takt muzyki fabrycznej przewinęły się barwnym korowodem. Popisy gimnastyczne i zawody sportowe zakończyły tę część uroczystości.

Po krótkim posiłku zebrani, rozdzieleni na kilka grup, przystąpili do zwiedzania fabryki pod kierownictwem miejscowych inżynierów. Zwiedzono produkcję przędzy sztucznego jedwabiu viskozowego, niezmiernie ciekawą fabrykację włókien ciętych, folji viskozowej do opakowań (Tomofan), oraz pomocnicze działy produkcji, w szczególności wytwarzanie siarczku węgla. Wreszcie odwiedzono szereg instytucji społecznych i kulturalnych, utrzymywanych przez Fabrykę, a więc przedszkole, uzdrowisko dla dzieci, czytelnię, bibliotekę i t. d.

Uroczystość jubileuszowa Tomaszowskiej Fabryki nie tylko zezwoliła na stwierdzenie nieustannych postępów w tej dziedzinie polskiej pro-

dukcji chemicznej oraz współczesnego jej stanu technicznego, lecz również wskazała na wielki wysiłek ze strony przedsiębiorstwa ku przywiązaniu robotnika do warsztatu pracy. Zainteresowania, — czy to kulturalno-oświatowe, czy sportowe, czy w kierunku pracy społecznej — mogą promieniować w ramach szeregu organizacji, w których założeniu i działalności współdziała bezpośrednio Fabryka.

Do setek życzeń, złożonych z okazji uroczystości, dorzucamy również nasze — dalszego rozkwitu jednej z największych w Polsce placówek przemysłowych, zgodnie z interesem Państwa i społeczeństwa.

Z BIEŻĄCEJ DZIAŁALNOŚCI ZWIĄZKU PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

W okresie od dn. 15 do 31 maja r. b. Związek Przemysłu Chemicznego zajmował się w szczególności następującymi sprawami:

Wydał szereg okólników i wyjaśnień w sprawie zaświadczeń walutowych przy eksporcie oraz udzielił kilkuset ustnych informacji w tej sprawie.

Udzielił kilkuset wyczerpujących wyjaśnień w sprawie stosowania nowych zakazów przywozu, zwolnień od nich, oraz współdziałał w uzyskaniu zezwoleń przywozu na będące w drodze surowce przemysłowe, objęte nowymi zakazami przywozu.

Wystąpił z wnioskiem o rozciągnięcie zasady nieprzedstawiania zezwoleń przywozu przy imporcie towarów, korzystających ze zniżek celnych za pozwoleniem Ministerstwa Skarbu nie tylko w przypadku, gdy zezwolenie takie oparto na brzmieniu rozporządzenia o zniżkach celnych, lecz również w oparciu o przepisy Taryfy Celnej.

Zebrał szczegółowe wiadomości, dotyczące wartości tych importowanych towarów, które mieszczą się na listach nowych zakazów przywozu.

NOWE DZIAŁY PRODUKCJI

Chemiczna Fabryka „Ergasta“ w Starogardzie przystąpiła do produkcji chlorku metylu. Produkt ten, używany przedewszystkiem w urządzeniach chłodniczych, importowany był dotychczas z zagranicy. Obecnie przywóz staje się najzupełniej zbędny, gdyż produkcja polska może z łatwością pokryć zapotrzebowanie rynku wewnętrznego.

Sp. Akc. „Hugohütte“ w Tarnowskich Górach od paru już miesięcy prowadzi produkcję blanc fixe'u. Produkcja ta pokrywa całkowicie zapotrzebowanie wewnętrzne, wskutek czego import z zagranicy staje się najzupełniej zbędny.

Związek Gospodarczy Spółdzielni Mleczarskich w Poznaniu, ul. Składowa 4, zawiadamia nas, że produkuje nie tylko kazeinę strącaną kwasem mlekowym, lecz również kazeinę podpuszczkową.

INFORMACJE EKSPORTOWE

Zanotowane zostały następujące zmiany przepisów celnych i reglamentacyjnych. (Nr. 13 i 14 „Informatora Eksportowego“).

Austria. Nowela do taryfy celnej, obejmująca około 80 pozycji, wprowadza podwyżki cła na szereg produktów chemicznych.

Bułgaria. Na liście towarów bezcłowych umieszczony został boraks i chlorek wapniowy.

Chile. Z dniem 7 maja b. r. weszły w życie obniżone stawki celne na sztaby i płytki galalitowe, bakelitowe i celulooidowe.

Ekwador. Podwyższone zostały opłaty konsularne do 6,5% ad valorem.

Estonja. Dnia 1 czerwca r. b. wchodzi w życie ustawa o kontroli produkcji, przywozu i sprzedaży nawozów sztucznych.

Indje Holenderskie. Ustawa z dn. 14 kwietnia r. b. przewiduje możliwość stosowania zarządzeń retorsyjnych wobec krajów nieposiadających z Indjami Hol. traktatu handlowego bądź też utrudniających przywóz towarów indo-holenderskich. Na mocy ustawy import z takich krajów może być zakazany lub obłożony cłami specjalnymi.

Irak. Ogłoszone zostało nowe rozporządzenie o opłatach pobieranych przy cleniu.

Nikaragua. Weszły w życie nowe stawki przerachunkowe stosowane przy obliczaniu cła.

Unja Pol. Afryki. Obniżone zostały stawki celne na materiały wybuchowe i środki lecznicze.

Zwracamy uwagę na następujące wiadomości opublikowane w Nr. Nr. 13 i 14 „Informatora Eksportowego“.

W. P. Irlandja. Obroty towarowe z Polską. *Paragwaj.* Przepisy dewizowe.

Włochy. Nowy system importowy.

Argentyna. Zmiany zarządzeń dewizowych.

Chile. Warunki zbytu towarów zagranicznych.

KRONIKA

Dn. 14 maja r. b. odbyło się posiedzenie odczytowe Sekcji Przemysłowej Polskiego Tow. Chemicznego, na którym wygłoszony został przez p. prof. Kazimierza Smoleńskiego interesujący wykład o kauczuku syntetycznym. Po odczycie wywiązała się ożywiona i ciekawa dyskusja.

Dn. 19 maja r. b. odbyło się nadzwyczajne plenarne posiedzenie Polskiego Komitetu Normalizacyjnego, na którym rozważano projekt nowego rozporządzenia w sprawie konstrukcji P.K.N.

W dniu 29 kwietnia r. b. odbyło się posiedzenie referatowe w sali konferencyjnej Państwowego Zakładu Higjenu. Porządek dzienny obejmo-

wał dwa referaty, a mianowicie: Doc. Dra Szulca — „Hormony wzrostu” i Inż. Margasińskiego — „Barwniki żywnościowe”.

Z inicjatywy Sekcji Technologicznej Instytutu Naukowego Organizacji i Kierownictwa odbędzie się w piątek dnia 5 czerwca r. b. o godz. 19-ej w lokalu Instytutu przy ul. Mokotowskiej 53 konferencja, na której p. inż. L. W. S. Żychliński wygłosi referat p. t. „Organizacja przedsiębiorstw według systemu Bedaux”.

Sekcja Bezpieczeństwa pracy naszego Związku, zmierzając do stopniowego pogłębienia i rozszerzenia swej działalności, przystępuje obecnie do zbierania informacji o wszystkich nieszczęśliwych wypadkach, które zachodzą w zrzeszonych przedsiębiorstwach chemicznych. Jak wiadomo — o każdym nieszczęśliwym wypadku przy pracy — obowiązane jest przedsiębiorstwo zawiadomić Ubezpieczalnię, przesyłając odpowiednie schematyczne zawiadomienie w kilku egzemplarzach. Prosimy uprzejmie o wypełnianie dodatkowego egzemplarza (co przy pisaniu przez kalkę nie przysporzy pracy) i o przysyłanie go do Związku.

Cały materiał będzie przez nas w końcu każdego roku starannie analizowany, a osiągnięte rezultaty będą (bez podawania nazw firm) publikowane. Mamy przeświadczenie, że statystyka i stwierdzanie najgroźniejszych przyczyn wypadków w przemyśle chemicznym może się przyczynić do częściowego zmniejszenia niebezpieczeństwa.

Oczekujemy od wszystkich przedsiębiorstw należących do Związku stałego stosowania się do powyższej prośby Sekcji Bezpieczeństwa Pracy.

Dnia 20 maja b. r. odbyło się pod przewodnictwem p. Inż. K. Ginsberga posiedzenie Sekcji Komunikacyjnej Związku, poświęcone rozpatrzeniu projektu Ministerstwa Komunikacji zorganizowania ruchu samochodowego na drodze utworzenia t. zw. „Biur Wynajmu Samochodów”. W posiedzeniu, poza członkami Sekcji wzięli udział przedstawiciel Związku Stowarzyszeń Właścicieli Przedsiębiorstw Samochodowych, który po scharakteryzowaniu ogólnej sytuacji zapoznał obecnych z działalnością nowej organizacji.

NOWE ROZPORZĄDZENIA

W Dz. Ust. Nr. 37 ogłoszone zostało pod poz. 285 rozporządzenie Ministrów: Przemysłu i Handlu, Skarbu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych z dn. 8 maja 1936 r. o kontroli wywozu towarów zagranicę i do Wolnego Miasta Gdańska.

Przepisy wykonawcze do tego rozporządzenia ogłoszone zostały w Monitorze Polskim w Nr. 116 z dn. 18 maja 1936 r. pod poz. 209.

Zgodnie z temi zarządzeniami, począwszy od dn. 25 maja r. b., wywóz towarów zagranicę i do Gdańska podlega zgłoszeniu — pod warunkiem przedstawienia zaświadczeń walutowych. Zaświadczenia te w zakresie artykułów chemicz-

nych wydawane są przez Związek Przemysłu Chemicznego, który ogłosił już i rozesłał eksporterom chemicznym odpowiednie instrukcje i wyjaśnienia.

W Dz. U. Nr. 39 z dn. 15 maja r. b. ogłoszone zostało pod poz. 296 rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 14 maja 1936 r., o obowiązku zgłoszenia i zaofiarowania do skupu należności za sprzedane zagranicą towary.

Zgodnie z przepisami rozporządzenia, eksporterzy obowiązani są zaofiarować bankom dewizowym bezzwłocznie po otrzymaniu całkowitą należność za sprzedane zagranicą towary, bądź zaliczkę otrzymaną na poczet tej należności.

W Dz. Urz. Ministerstwa Skarbu Nr. 12 z dn. 12 maja 1936 r. ogłoszony został szereg okólników taryfikacyjnych, dotyczących w szczególności:

sposobu oznaczania ilości olejów mineralnych w lakierach,

clenia części aparatów do oczyszczania gazów,

taryfikacji półproduktów organicznych.

W Dzienniku Urz. Ministerstwa Skarbu Nr. 13 z dn. 22 maja r. b. ogłoszony został szereg wyjaśnień taryfikacyjnych w zakresie stosowania taryfy celnej do wiskozy i aceto-celulozy — w tym sensie, aby przy odprawach celnych dokładnie ustalona była jakość towaru — zarówno jeśli chodzi o grubość arkuszy, jak o rozpuszczalność w acetonie.

W Dzienniku Taryf i Zarządzeń Kolejowych Nr. 15 z dnia 15 maja b. r. ukazało się Rozporządzenie Ministra Komunikacji wprowadzającą nową portową taryfę specjalną PB — 48 (zreformowana dawniejsza PC₂) na przywóz tłuszczów zwierzęcych z poz. K. t. 314 oraz tranów i tłuszczów rybich z poz. K. t. 315 i opłatami klasy 8a), b).

ECHA

* Z okazji 25-lecia Tomaszowskiej Fabryki Sztucznego Jedwabiu, odznaczeni zostali:

Złotym Krzyżem Zasługi — pp.: inż. Feliks Wiślicki, inż. Michał Hertz, Józef Karliński,

Srebrnym Krzyżem Zasługi — pp.: dr. Henryk Majmon, inż. Julian Buchwic, inż. Stanisław Kaszer, Feliks Kwaśniewski, inż. Szymon Zabłocki,

Bronzowym Krzyżem Zasługi — szereg urzędników, majstrów i robotników Tomaszowskiej Fabryki.

Wszystkim dekorowanym składamy serdeczne powinszowania.

* Z okazji postoju w Londynie statku M/S „Batory”, przybyli na pokład statku przedstawiciele angielskiego przemysłu chemicznego, podejmowani dn. 9 maja 1936 śniadaniem na statku przez vice-prezesa Związku Przemysłu Chemicznego, p. d-ra Józefa Landaua.

* Na prezesa Rady Muzeum Przemysłu i Techniki powołany został Vice-Minister Komunikacji p. inż. A. Bobkowski, na prezesa Zarządu — p. inż. S. Surzycki.

CENY NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW CHEMICZNYCH W/G NOTOWAN FIRMY EDWARD GROŃSKI W WARSZAWIE, Srebrna 16.

	Cena w zł. za 1 kg.		
Ałun chromowy	0.75	* Kwas fosforowy techniczny	2.70
Ałun krystaliczny	0.50	Kremotartar	2.15
Antychlor krystaliczny	0.45	Kwas cytrynowy	4.85
Biel cynkowa	0.70	* Kwas solny techn.	0.17
Biel ołowiana	1.55	Kwas winowy kryst.	5.25
Boraks krystal.	0.90	Litopon 30%	0.72
Cerezyzna biała II gat.	1.75	Minja ołowiana prawie chem. czysta	1.24
Cerezyzna żółta	1.55	Minja żelazna	0.40
Chlorek magnezu	0.30	Nadboran sodowy	4.10
Chlorek baru	0.65	Nadmanganian potasu	3.50
Chlorek wapna	0.40	Naftalin	0.60
Chlorek wapnia	0.28	Nigrozyna wodna	7.—
Dwuchromian potasu	2.—	Nigrozyna tłuszczowa	12.—
Dwuchromian sodu	1.75	Olej rycynowy	1.70
Degras orygin. Stadlera	1.50	Olej kostny	4.50
Dekstryna biała	0.60	Olej turecki 50%	0.80
* Esencja octowa 80%	2.70	Olej turecki 80%	1.40
Emetyk	8.—	Oropon (hejca dla skór)	2.—
* Formalina 40%	2.—	Octan sodu	1.15
Fosforan sodowy 3 ¹ zasadowy	1.60	Ozokeryt czarny	2.—
Fenol krystal.	3.—	Ozokeryt bielony	4.20
Fluorek sodu	2.20	Parafina w taflach	1.14
Glukoza nieskazona	0.60	Perhydrol 30%	3.20
Kaolina	0.15	Siarka	0.36
Kreda zwykła szlamowana	0.10	Siarczan glinu	0.26
Kalafonia amerykańska „Hercules” N. jasna	0.85	Siarczan żelaza	0.18
* Kwas octowy 30% techn.	1.—	Sól szczawikowa	1.50
Kwas mrówkowy	2.45	Sól glauberska kryst.	0.10
Kwas mlekowy 50%	1.50	Sól gorzka	0.22
Kwas mlekowy 80%	3.—	Sadze angielskie	1.50
* Kwas fosforowy chem. czysty	3.50	Tłuszcz z wełny jasny	0.95
		Tłuszcz z wełny ciemny	0.75

Ceny powyższe są cenami hurtowymi i rozumieją się za 1 kg loco skład Warszawa wraz z opakowaniem; ceny za produkty oznaczone gwiazdką, rozumieją się bez opakowania.

PRODUKTY WYTWORCZOŚCI KRAJOWEJ

Barwniki i półprodukty organiczne: „PRZEMYSŁ CHEMICZNY, BO- RUTA Sp. Akc.”, Łódź tel. 195-96, 195-97; Warszawa, Piusa XI. 3. m. 8, tel. 8-38-78. „WOLA KRZYSZTOPORSKA” Fabr. Chem. Piotrków Tryb., tel. Piotrków Tryb. 165. ZAKŁADY CHEMICZNE W WIN- NICY, S. A. Winnica, poczta Hen- ryków k/Warszawy, tel. 1-a podm. 17. Biuro sprzedaży: Inż. Oskar Gross, Łódź, Gdańska 81, tel. 186-12.	Gliceryna farmaceutyczna i technicz- na: Sp. Akc. „STREM”, Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 584-30. Przem. Tłuszcz. „SCHICHT-LE- VER” Sp. Akc., Warszawa, Nowy Zjazd 1, telefony 605-77, 605-99.	Kwaśny węglan sodowy (bikarbonat): „ZAKŁADY SOLVAY W POL- SCE”, Warszawa, Czackiego 14, tel. 591-24.
Chlorek wapna bielący: Akc. Tow. „ELEKTRYCZNOŚĆ”, Warszawa, Zgoda 10, tel. 634-94.	Gumowe artykuły techniczne: Sp. Akc. „WOLBROM”, Warsza- wa, Leszno 15, tel. 11.06-81, Zakł. Kauczukowe „PIASTÓW” Sp. Akc., Warszawa, Złota 35, tel. 533-49.	Oleina zwierzęca: Sp. Akc. „STREM”, Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 584-30.
Chlorek wapnia (CaCl₂): „ZAKŁADY SOLVAY W POL- SCE”, Warszawa, Czackiego 14, tel. 5-91-24.	Jedwab sztuczny: Sp. Akc. „TOMASZOWSKA FA- BRYKA SZTUCZNEGO JEDWA- BIU”, Warszawa, Wilcza 9a, tel. 875-39. FABRYKA PRZĘDZY I TKANIN SZTUCZNYCH „CHODAKÓW”, Sp. Akc., poczta Sochaczew. Tel. Sochaczew 81.	Siarczek węgla: Sp. Akc. TOMASZOWSKA FA- BRYKA SZTUCZNEGO JEDWA- BIU, Warszawa, Wilcza 9a, tel. 875-39.
Dwuchromian potasu i dwuchromian sodu, sól glauberska kalc: Tow. Fabryk Portl. Cem. „WYSOKA” Sp. Akc. Warszawa, Mazowiecka Nr. 7, fabryka w Wrzosowej, p-ta Częstochowa 4. Wylączna sprzedaż: D/H. Maury- cy Luxemburg. Warszawa, Sena- torska 28/30, tel. 6 00 19.	Karbid: Akc. Tow. „ELEKTRYCZNOŚĆ”, Warszawa, Zgoda 10, tel. 634-94.	Soda amonjakalna, krystaliczna i kau- styczna: „ZAKŁADY SOLVAY W POL- SCE”, Warszawa, Czackiego 14, tel. 591-24.
Farmaceutyczne przetwory: Sp. Akc. „LUDWIK SPIESS i SYN”, Warszawa, Daniłowiczow- ska 16, tel. Centrala-Spiess. „Fr. KARPIŃSKI Spółka Akcyjna”, Warszawa. Wolność 9, tel. 11-06-00.	Klej kostny i skórny: Sp. Akc. „STREM”, Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 584-30.	Soda kaustyczna: Akc. Tow. „ELEKTRYCZNOŚĆ”, Warszawa, Zgoda 10, tel. 634-94.

Čłonkowie Związku Przemysłu Chemicznego otrzymują „Wiadomości Przemysłu Chemicznego” bezpłatnie.

Redakcja i Administracja: Warszawa, Czackiego 1, telefon 510-14.

Wydawca: w imieniu Związku Przem. Chemicznego Rzplitej Polskiej — Dyrektor Związku Inż. EDMUND TREPKA

Redaktor: Inż. TADEUSZ ZAMOYSKI

Druk L. Bogusławskiego i S-ki, Świętokrzyska 11.